

Juryrapport Gouden @penstaart 2015

Achtergrond

Met ingang van dit jaar is de Gouden @penstaart een vakjury-prijs. Er kon dus niet, zoals voorgaande jaren, door het publiek worden gestemd op de genomineerde websites. En is de award niet meer alleen voorbehouden aan makers van websites, maar konden ook de makers van andere goede digitale content zoals apps, filmpjes en bijvoorbeeld games, meedingen.

De organisatie van de prijs is in handen van Veiliginternetten/ECP en Mijn Kind Online. De prijs wordt uitgereikt op 2 april 2015 als onderdeel van de Kinder Media Awards 2015 (zie www.kindermediaawards.nl)

Door middel van de uitreiking van de Gouden @penstaart willen de initiatiefnemers de discussie over kwaliteit voor kinderen op internet te bevorderen, met het doel de kwaliteit van digitale kindermidia te verhogen. Ook is het een manier om ouders en andere opvoeders te helpen bij het maken van keuzes voor geschikte online media-producten voor kinderen van 6 tot 12 jaar (bijv. apps, websites en digitale boeken). De genomineerde producten verdienen de aandacht van een breed publiek.

De overwegingen van de jury voor de nominaties

Ook dit jaar worden twee Gouden @penstaarten uitgereikt: eentje in de categorie 'gemaakt door kinderen' en eentje in de categorie 'gemaakt door volwassenen'. In de praktijk blijkt dat we met die laatste categorie vooral onze *professionele* online-medi makers in het zonnetje zetten – er lijken niet zoveel 'gewone' ouders of leerkrachten zelf iets te maken voor kinderen, en als ze het doen, richten ze zich zo sterk op de (*Betrouwbare*) inhoud, dat aspecten als *Gebruiksvriendelijkheid* en *Aantrekkelijkheid* erbij inschieten. De professionals slagen er steeds meer in om goede digitale mediaproducten af te leveren: het maken van media voor kinderen is echt een vak.

We zagen dit jaar bij vrijwel alle inzendingen een opleving van aandacht voor '*good old content*': relevante informatie van hoge kwaliteit in degelijk vormgegeven apps en websites. De kwaliteit is over de hele linie zoveel hoger dan een aantal jaren geleden, dat we steeds minder te klagen hebben; dat is het goede nieuws. De andere kant is dat met het nastreven van deze degelijke kwaliteit, het experiment ook lijkt te sneuvelen: we zagen geen extravagantie, geen overbodige toeters en bellen. Soms zelfs weer wat ouderwets saai.

Een ander opvallend aspect is dat wellicht samenhangt met het vorige, is dat makers van websites voor kinderen in deze leeftijdscategorie, grote nadruk leggen op het educatieve karakter. Als je naar apps kijkt, zien we een groot gat in het aanbod van kinderen in de groep 6 – 8 jaar. Zoveel apps er zijn voor peuters en kleuters, zo weinig is er voor kinderen met beginnende lees- en schrijfvaardigheden (groep 3 en 4).

Maar het lijkt erop dat de makers aan een inhaalslag zijn begonnen; dat belooft wat voor de volgende editie van de Gouden @penstaart!

De aandacht voor detail, zowel in vorm, inhoud en *interface* heeft ons met genoeg naar alle inzendingen doen kijken. Vooral wanneer we uitgedaagd werden om voorbij de app of website te kijken naar de context: apps en websites staan niet meer alleen, ze maken steeds meer deel uit van een *transmediaal* concept. En dat is niet alleen uitdagend voor ons, maar vooral ook voor de kinderen, voor wie het allemaal gemaakt wordt. Het gaat dan om de *verbinding* die je met media kunt leggen tussen nieuwe en oude kennis en ervaring, tussen belevenissen in verschillende media-omgevingen, maar ook tussen verschillende leefwerelden van het kind en tussen verschillende perspectieven die mensen kunnen hebben. En zo verruimen media je blik.

Een aantal inzendingen viel buiten mededinging. Zo waren er sites die weliswaar gemaakt waren door tieners, maar die *volwassenen* als doelgroep hadden. De jury vond het bijzonder om te zien dat dit jaar het aantal *minipreneurs* (jonge ondernemers onder de 16 jaar) opvallend aanwezig was: een groeiend aantal tieners bedenkt concepten en werkt die online uit, om (jong)volwassenen te bereiken. En dat is natuurlijk slim als je iets onderneemt om geld te verdienen, want oudere jongeren hebben natuurlijk meer geld te besteden dan kinderen en tieners. Maar daarmee vielen ze buiten de huidige doelstelling van de Gouden @penstaart, hoewel ze wel voor discussie zorgden: moet er niet een nieuwe categorie of een nieuwe prijs worden ingevoerd, waarmee we de *start-ups* van deze minipreneurs een duwtje in de rug kunnen geven?

Een andere inzending viel af omdat het concept – zo handig dat je je afvraagt waarom het er nog niet was – over het randje balanceert van wat juridisch toelaatbaar is (waarmee meteen duidelijk is waarom het er nog niet was). Volwassen ondernemers, en dus ook onze minipreneurs, zoeken voortdurend grenzen op in deze tijd van disruptieve business-modellen, maar de jury van deze prijs durfde het niet aan: het is onze taak om te constateren dat jonge mensen op juridisch gebied wellicht ook actieve ondersteuning bij kunnen gebruiken, maar het is aan de jonge ondernemers zelf om hun voorwerk goed te doen. Zoek het uit, en doe de volgende ronde weer mee, is ons advies.

Overigens was er ook een inzending die iets gemaakt had waar Kijkwijzer minimaal de leeftijd 12 zo niet 16 voor zou moeten geven (dat is: 'niet geschikt voor kinderen onder de 12 jaar'), door alle bloederige scenes. Goed om tieners te bereiken, maar dus buiten de G@ voor professionals categorie. En daarmee hadden we weer een heel andere buitencategorie te pakken...

Uit alle overgebleven inzendingen heeft de jury vervolgens in totaal acht producten genomineerd; drie in de categorie 'gemaakt door kinderen' en vijf in de categorie 'gemaakt door volwassenen'.

In de categorie 'online content gemaakt door kinderen' (tot 16 jaar) zijn de volgende websites genomineerd:

1. Jong Gedroomd (www.jonggedroomd.nl)

Deze site is een verzameling websites van jongeren over hun de toekomstdromen die van de oudere mensen die zij hebben geïnterviewd. De 16 kinderen hebben in vier groepjes gewerkt aan een eigen website. Ze hebben gefotografeerd, video's gemaakt en zelfs animatiefilmpjes.

Dromenkroon heeft de sessies begeleid, maar de mediaproducten zijn geheel door de jongeren zelf bedacht en uitgevoerd. De jury vond de dromen ontroerend – Ilias wil *comedian* worden "en

daar wil ik zo veel geld mee verdienen dat ik in een villa kan wonen.” – de foto’s prachtig en looft de manier waarop deze kinderen zichzelf hebben weten uit te drukken met behulp van verschillende applicaties. (Overigens: Dromenkroon was vertegenwoordigd in de jury, maar heeft deze site uiteraard niet beoordeeld en er niet over meegestemd.)

2. JorCademy (www.jorcademy.nl)

JorCademy is de website en het YouTube-kanaal van de 12-jarige Nick Jordan, met allerlei handige tips en trucs om te leren programmeren. Zijn passie voor programmeren spat niet alleen van de pagina’s af, hij weet nog goed uit te leggen ook. De jury is erdoor aangestoken en is zeer enthousiast over het resultaat: wat een tijd en doelgerichte aandacht ziet hierin! De JorCademy is daardoor erg toegankelijk en aantrekkelijk geworden, met steeds nieuwe inhoud. Nick gebruikt een grote diversiteit aan *tools* om anderen aan te steken met zijn passie, van *voice over* tot Twitterfeeds. Zijn filmpjes zijn meer dan simpele instructies, ze tonen zijn natuurlijke onderwijstalent. Go, go, Nick!

3. TeenKicks (www.teenkicks.nl)

TeenKicks is “een online magazine door en voor jongeren dat opgericht is als tegenantwoord op de reguliere geschreven media, aangezien de redactie achter Teenkicks die te oppervlakkig vindt” zoals de tieners het zelf formuleerden bij de aanmelding. Bedoeld voor tieners “die moeilijker materie kunnen hanteren dan het nieuwe kapsel van Justin Bieber”. Inderdaad vallen de jury de langere, goed geschreven verhalen op, en ziet de site er opmerkelijk ‘volwassen’ uit. Mediamakers in de dop, met hang naar klassieke waarden; daar kunnen we er nooit genoeg van hebben. Jongens en meiden als die van Teenkicks zullen altijd nodig zijn, vooral in een tijd waarin vele anderen het snelle geld achterna gaan.

Winnaar: Jorcademy

In de categorie ‘online content gemaakt voor kinderen’ (leeftijd 6-12 jaar) zijn de volgende mediaproducten genomineerd:

1. Duh! Boekjes (www.duhboekjes.nl)

Boeken krijgen met deze informatieve *multi-touch e-books* voor de iPad een extra dimensie. Ze zijn gemaakt met *iBooks Author* en geschikt voor kinderen van 7 – 12 jaar, volgens de makers zelf. Het zijn zeer goed geschreven boekjes, waarin optimaal gebruikt gemaakt is van de digitale, interactieve mogelijkheden die je met *iBooks Author* kunt toepassen (beeld, geluid, interactie, beweging). Alles komt natuurlijk helemaal goed tot zijn recht op de iPad. Deze kleine uitgeverij heeft een groots product gemaakt: “zij snappen hoe je een interactief boek moet maken”, oordeelde een jurylid. Het zijn 11 titels, en je koopt ze in de iTunes-store. Lang niet iedereen weet dat je daar zulke pareltjes kunt vinden; bij deze!

2. Jeugdjournaal (www.jeugdjournaal.nl)

Genomineerd is de nieuwe Jeugdjournaal-app voor Android; je vindt er de laatste filmpjes, stellingen en uitzendingen van het Jeugdjournaal. Een prachtig gemaakte app, feest om naar te kijken. Aandachtspuntje is dat de video’s standaard op hoge kwaliteit afspelen, dat duwt je wel snel naar je datalimiet...

3. Oren Open (www.orenopen.nl)

Deze site is een initiatief van de Rotterdamse Muziekcoalitie. Op www.orenopen.nl maken kinderen tussen 4 en 12 jaar op speelse wijze kennis met muziek. Je leert alles over muziek, bijvoorbeeld over dirigeren, over de muziekinstrumenten maar ook over muziek maken. De muzikanten staan centraal. Met de eenvoudige interface waren we blij verrast, er is veel interactie, een aangename verhouding tussen beeld en geluid. Al met al een aantrekkelijke manier om met muziek aan de slag te gaan. Optimaal voor de iPad, maar niet vlekkeloos op de smartphone.

4. Peter en de Wolf (zie voor een indruk van deze app <http://followamuse.nl/producten/peter-en-de-wolf/>)

Deze volledig geïllustreerde app voor kinderen van groep 3/4 (en ook 5) in het basisonderwijs vertelt het beroemde muziekverhaal Peter en de Wolf, inclusief filmopnamen van het orkest, animaties en extra weetjes en feiten over de muziek, de componist en over het Koninklijk Concertgebouworkest. De app is ontwikkeld en geproduceerd door Uitgeverij Follow A Muse met en voor het Koninklijke Concertgebouworkest. Het is gemaakt voor iPad (iTunes) en pc (werkt als Windows-app Adobe Air), komt het beste tot z'n recht met een groot scherm en is speciaal voor kinderen vanaf 6 jaar om in stukjes van te genieten (het stuk ik verdeeld in 14 scenes). Dit product brengt op een aantrekkelijke en moderne manier nieuw leven in het oude sprookje van Prokofjev, dat oorspronkelijk ook geschreven was met een vertelstem. De stem van Tom Jansen heeft een aangename dynamiek en is perfect in balans met de muziek. Voor het basisonderwijs zijn er zes lesbrieven gemaakt. Een kunstwerkje op zich, deze app!

5. Samsam (www.samsam.net)

Op deze website van Samsam (denk aan 'samen delen') komen kinderen van alles te weten komen over de wereld en hun rol daarin. Centraal staan 'spelen, kijken, onderzoeken en leren'. Voor school zijn er lesbrieven gemaakt (9+).

In het menu kun je kiezen of je in groep 5/6 zit, of in groep 7/8. De site past zich dan aan met de onderwerpen, de schrijfstijl en de *layout* zonder dat het ene 'kinderachtiger' oogt. Functionele diversificatie, om moeilijke onderwerpen zo toegankelijk mogelijk te maken.

Winnaar: Peter en de wolf (app)

Dit rapport is in opdracht van de jury van Gouden Apenstaart 2015 opgesteld door :

De Gouden @penstaart is een initiatief van ECP | platform voor de InformatieSamenleving en MijnKindOnline. Op 2 april 2015 zijn de Gouden @penstaarten uitgereikt als onderdeel van de Kinder Media Awards.

